Programma Aanpak Stikstof

in de provincie Noord-Brabant

Provincie Noord-Brabant

PROGRAMMA AANPAK STIKSTOF IN DE PROVINCIE NOORD-BRABANT

Op 1 juli 2015 is landelijk het Programma Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden. Dit programma herstelt de natuur en maakt daarmee economische ontwikkeling mogelijk. Vanwege stikstofuitstoot veroorzaakt door verkeer, landbouw en industrie gaat het namelijk niet goed met de Brabantse natuur. Brabant heeft gezonde natuurgebieden nodig en wil economisch een gezonde regio zijn. Met het PAS komen deze twee ambities in balans. Een gezonde natuur en gezonde economie. Daarmee is Brabant de regio bij uitstek om te wonen, te werken en te recreëren.

STIKSTOF IN NOORD-BRABANT

De Provincie Noord-Brabant is bedekt met een deken van stikstof. Deze stikstofuitstoot, veroorzaakt door verkeer, landbouw en industrie, tast de natuur aan. Planten en diersoorten die gevoelig zijn voor stikstof verdwijnen en andere soorten, zoals braamstruiken en brandnetels blijven over. Niet alleen Brabant heeft last van stikstofuitstoot, het speelt in heel Nederland. Daarom is er landelijk gewerkt aan het Programma Aanpak Stikstof (PAS) om dit probleem aan te pakken. Het programma werkt aan de ene kant aan het verminderen van de uitstoot van stikstof bij de bron en aan de andere kant het herstellen van de natuur met een set maatregelen.

BALANS TUSSEN ECONOMIE EN NATUUR MET PAS

Het Programma Aanpak Stikstof maakt economische ontwikkeling mogelijk en herstelt gelijktijdig de natuur. Dat gebeurt door middel van brongerichte maatregelen aan de ene kant en natuurherstelmaatregelen aan de andere kant.

De brongerichte maatregelen van het programma pakken het probleem van de overbelasting bij de bron aan door de emissie van ammoniak en stikstofoxiden door de landbouwsector, industrie en verkeer te verminderen. Daarnaast is voor activiteiten die stikstof uitstoten een vergunning nodig in het kader van de Wet natuurbescherming. Het PAS bepaalt de hoeveelheid stikstof die uitgestoten mag worden en daarmee de mogelijkheden vergunningen te verlenen.

Tegelijkertijd vinden er natuurherstelmaatregelen plaats om een verdere achteruitgang van de natuurgebieden door stikstofdepositie te voorkomen. Bijvoorbeeld het verhogen van het waterpeil of het plaggen van grond.

NATURA 2000

De Brabantse natuur is mooi, maar ook kwetsbaar. Met name de gebieden die vallen onder het Europees netwerk van natuurgebieden, de zogeheten Natura 2000-gebieden. Deze gebieden krijgen extra bescherming, omdat er bijzondere planten en diersoorten voorkomen. Het Programma Aanpak Stikstof zorgt ervoor dat de natuur in en om de Natura 2000-gebieden zo snel mogelijk wordt versterkt.

ONTWIKKELINGSRUIMTE

Met de PAS-aanpak daalt de uitstoot van stikstof. Een deel van ruimte die vrijkomt door deze daling van stikstofdepositie wordt gebruikt om nieuwe economische activiteiten of uitbreiding van bestaande activiteiten te laten plaatsvinden. Deze 'ontwikkelingsruimte' maakt het mogelijk om economische ontwikkelingen met stikstof-uitstoot toe te staan. Het uitvoeren van herstelmaatregelen is hiervoor een belangrijke voorwaarde. Zonder natuurherstel mag geen economische ontwikkelingsruimte worden uitgegeven en staat de economische ontwikkeling stil. Het PAS doorbreekt deze impasse en zorgt er dus voor dat natuurherstel en economische ontwikkeling hand in hand kunnen gaan.

NATUURNETWERK BRABANT

De Natura 2000-natuurgebieden maken onderdeel uit van het Natuurnetwerk Brabant (NNB): een netwerk van grote en kleine natuurgebieden en alle verbindingen hiertussen. De provincie wil samen met andere partijen de komende jaren dit netwerk uitbreiden met ca. 9600 ha nieuwe natuur. In 2027 is het Natuurnetwerk Brabant naar verwachting zo'n 129.000 hectare groot.

Door natuurgebieden te vergroten en onderling te verbinden krijgen planten en dieren meer ruimte en kunnen zij makkelijker van het ene naar het andere gebied. Alleen zo kunnen ze genoeg voedsel vinden en zich voortplanten. Dat is belangrijk voor hun voortbestaan.
Er is nog veel nieuwe natuur in Brabant nodig, ook in en om de Natura 2000-gebieden. Daarom werkt de provincie samen met natuurorganisaties, waterschappen, landbouw- en overige organisaties om het Natuurnetwerk, inclusief de Natura 2000-gebieden, te realiseren.

UITVOERING VAN HET PAS

De provincies zijn verantwoordelijk voor het realiseren van de afspraken die gemaakt zijn in het PAS. Hiervoor werken zij samen met waterschappen en terreinbeherende organisaties. Zij voeren de natuurherstelmaatregelen uit.

Vergunningaanvragen voor het PAS worden door de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) afgehandeld, waarbij de provincie het bevoegd gezag is. Het instrument AERIUS brengt in kaart hoeveel ontwikkelingsruimte er nog is naar behandeling van de vergunningen. Kijk voor meer informatie over dit instrument op AERIUS.nl.

Het nemen van de herstelmaatregelen is urgent en moet op korte termijn gebeuren om de natuurwaarden te behouden en economische ontwikkeling te stimuleren. Om op tijd te kunnen voldoen aan de PAS-doelstellingen, hebben het Rijk en de provincies afgesproken dat de werkzaamheden voor juli 2021 moeten zijn uitgevoerd.

CATEGORIEËN ONTWIKKELINGSRUIMTE

CATEGORIEËN ONTWIKKELINGEN

Voor ieder natuurgebied is bepaald wat de maximaal acceptabele hoeveelheid stikstofuitstoot is. Op basis daarvan is de depositieruimte bepaald: dat is alle ruimte die beschikbaar is voor economische ontwikkelingen.

Er is depositieruimte gereserveerd voor 3 zaken:

1. Autonome groei, zoals toename van weg- en luchtverkeer omdat onze bevolking toeneemt;
2. Initiatieven die zo weinig stikstof uitstoten dat zij onder de grenswaarde zitten, en waarvoor geen vergunning, maar slechts een melding nodig is (minder dan 1 mol/ha./jaar stikstofuitstoot);
3. Prioritaire projecten met een bijzonder maatschappelijk belang, zoals het aanleggen van een rijksweg.

Wat daarna nog overblijft aan ruimte is ontwikkelingsruimte, beschikbaar voor nieuwe initiatieven, waarvoor een vergunning nodig is. De zogeheten "vrije ontwikkelingsruimte". De ontwikkelingsruimte wordt steeds voor een periode van zes jaar vastgesteld.
De provincie Noord-Brabant stimuleert industrie, landbouw en verkeer om duurzame en innovatieve maatregelen te nemen, zodat minder ontwikkelingsruimte nodig is en meer (duurzame) Brabantse initiatieven een plek kunnen krijgen. In de meest kwetsbare gebieden waar de Stikstofbelasting al te hoog is, wordt beperkt ontwikkelingsruimte uitgegeven. Deze gebieden bevinden zich in het midden en zuidoosten van Noord-Brabant.

PAS-GEBIEDSANALYSES

Het Rijk heeft voor de Natura 2000-gebieden die stikstofgevoelig zijn een zogenaamde PAS-gebiedsanalyse opgesteld. In deze analyse staat welke herstelmaatregelen er voor het PAS uitgevoerd moeten worden in een bepaald gebied. Bij de PAS-gebiedsanalyses zit een kaart met maatregelen.

Ieder gebied kent één of meerdere partijen die de maatregelen naar aanleiding van de PAS-gebiedsanalyses uitvoeren. Specifieke informatie over de maatregelen voor een bepaald gebied, zijn op te vragen bij de uitvoerende partij van het betreffende gebied. De kaart op de volgende pagina geeft aan om welke gebieden het gaat in Brabant en staat weergegeven wie de uitvoerende partij is voor het betreffende gebied.

ONTWIKKELINGSRUIMTE

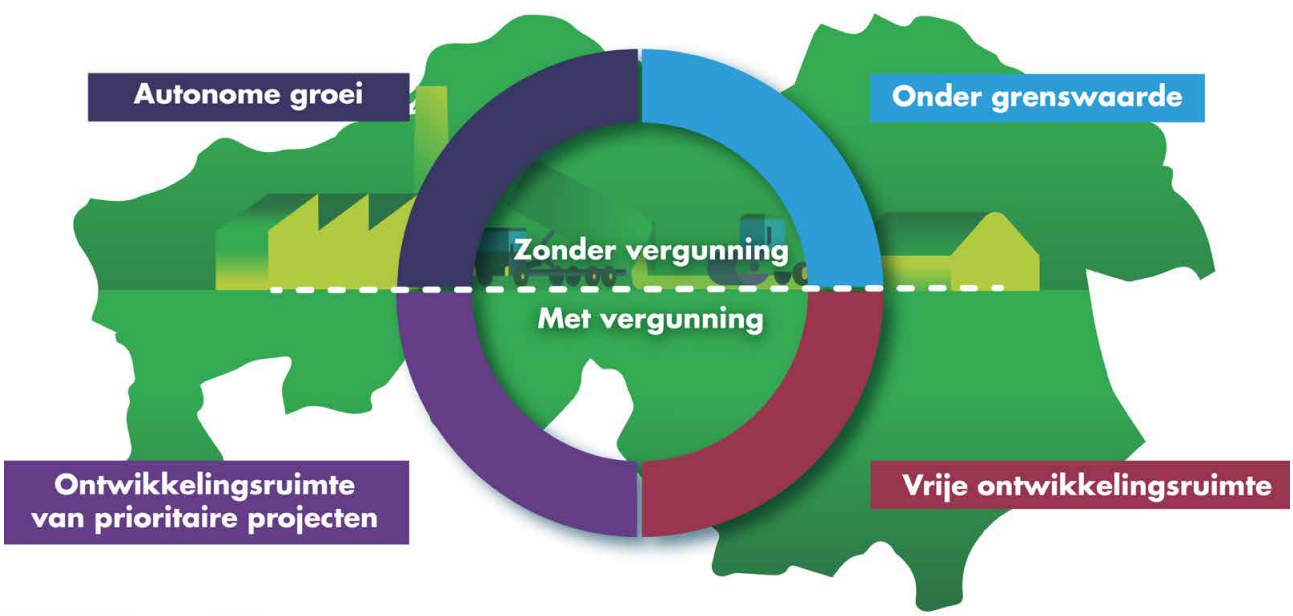

NATURA 2000-GEBIEDEN EN PAS-HERSTELMAATREGELEN

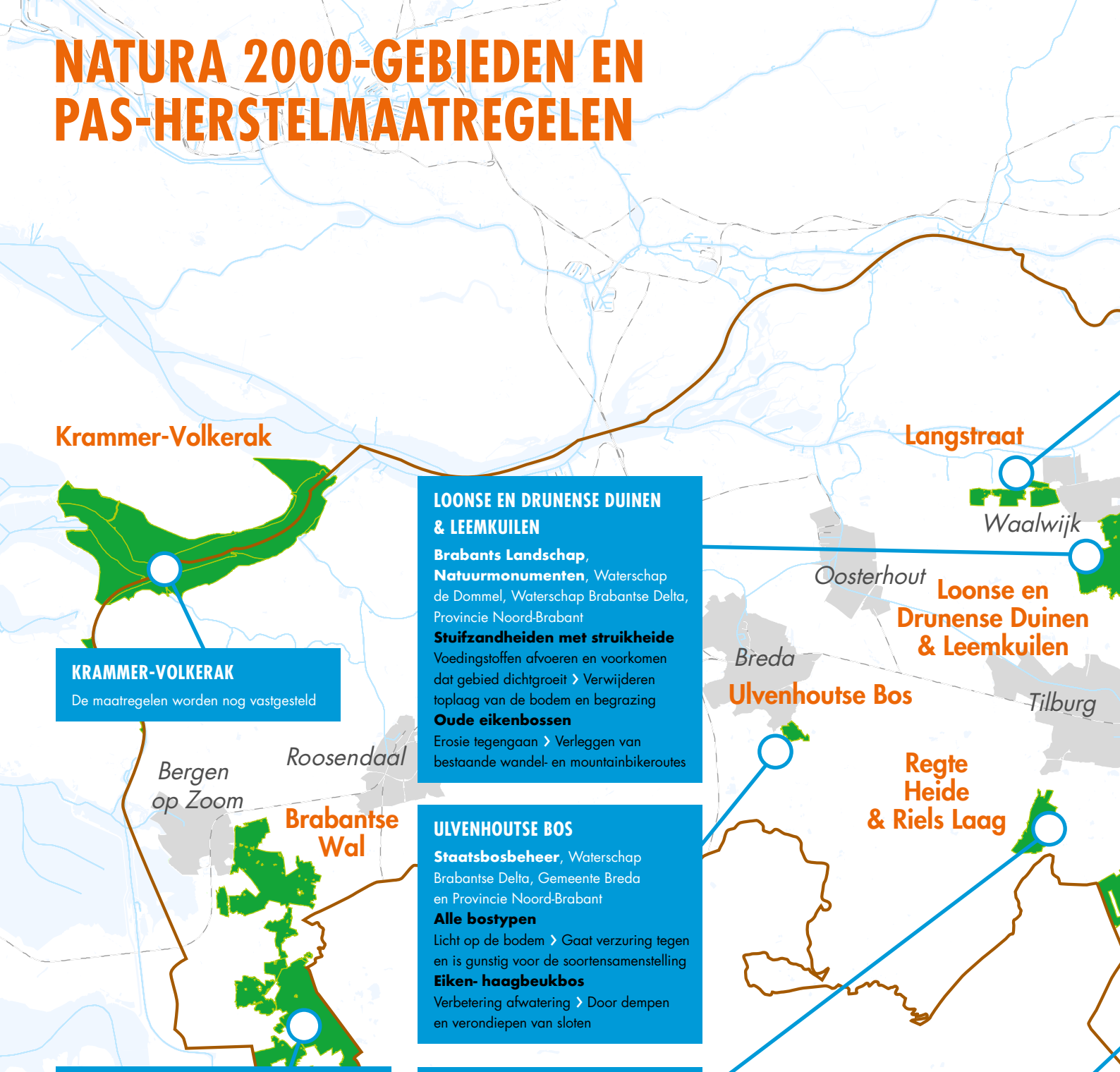

KRAMMER-VOLKERAK

De maatregelen worden nog vastgesteld

LOONSE EN DRUNENSE DUINEN & LEEMKUILEN

Brabants Landschap, **Natuurmonumenten**, Waterschap de Dommel, Waterschap Brabantse Delta, Provincie Noord-Brabant

Stuifzandheiden met struikheide
Voedingstoffen afvoeren en voorkomen dat gebied dichtgroeit › Verwijderen toplaag van de bodem en begrazing

Oude eikenbossen
Erosie tegengaan › Verleggen van bestaande wandel- en mountainbikeroutes

ULVENHOUTSE BOS

Staatsbosbeheer, Waterschap Brabantse Delta, Gemeente Breda en Provincie Noord-Brabant

Alle bostypen
Licht op de bodem › Gaat verzuring tegen en is gunstig voor de soortensamenstelling

Eiken- haagbeukbos
Verbetering afwatering › Door dempen en verondiepen van sloten

BRABANTSE WAL

Grenspark, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Brabants Landschap, Jonkheer Cogels, Evides, Waterschap Brabantse Delta en Provincie Noord-Brabant

Stuifzandheiden met struikheide
Plaggen, maaien en begrazing › Voor de uitbreiding van stuifzandheides en een structuur waar diverse vogelsoorten van profiteren

Zwakgebufferde en zure vennen
Hydrologisch herstel › Grondwaterstromen herstellen en verdamping voorkomen

REGTE HEIDE EN RIELS LAAG

Brabants Landschap, Waterschap Brabantse Delta, Waterschap de Dommel, Provincie Noord-Brabant

Stuifzandheiden met struikheide
Voorkomen dat gebied dichtgroeit › Begrazen en plaggen om verstuifbaar zand aan oppervlakte te brengen

Vochtige heide
Verdroging voorkomen en verbetering grondwaterkwaliteit › Verminderen grondwateronttrekking en dempen van sloten en greppels

KEMPENLAND-WEST

Waterschap de Dommel, Brabants Landschap, ASR Vastgoed Vermogensbeheer, Provincie Noord-Brabant

Stuifzandheiden met struikhei
Stikstof verwijderen en verbossing tegengaan › Maaien, plaggen en opslag verwijderen

Vochtige alluviale bossen
Beekherstel in de Reusel, Kleine en Groote Beerze en Turkaa › Brengt grondwaterinvloed terug en verhindert vroegtijdig droogvallen

Legenda

0 — 10 — 20 Km

N

PAS -gebied

Ondergrond: Copyright © 2015 Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn
Opmaak: Afdeling DGI, maart 2016, tekeningnummer 28391

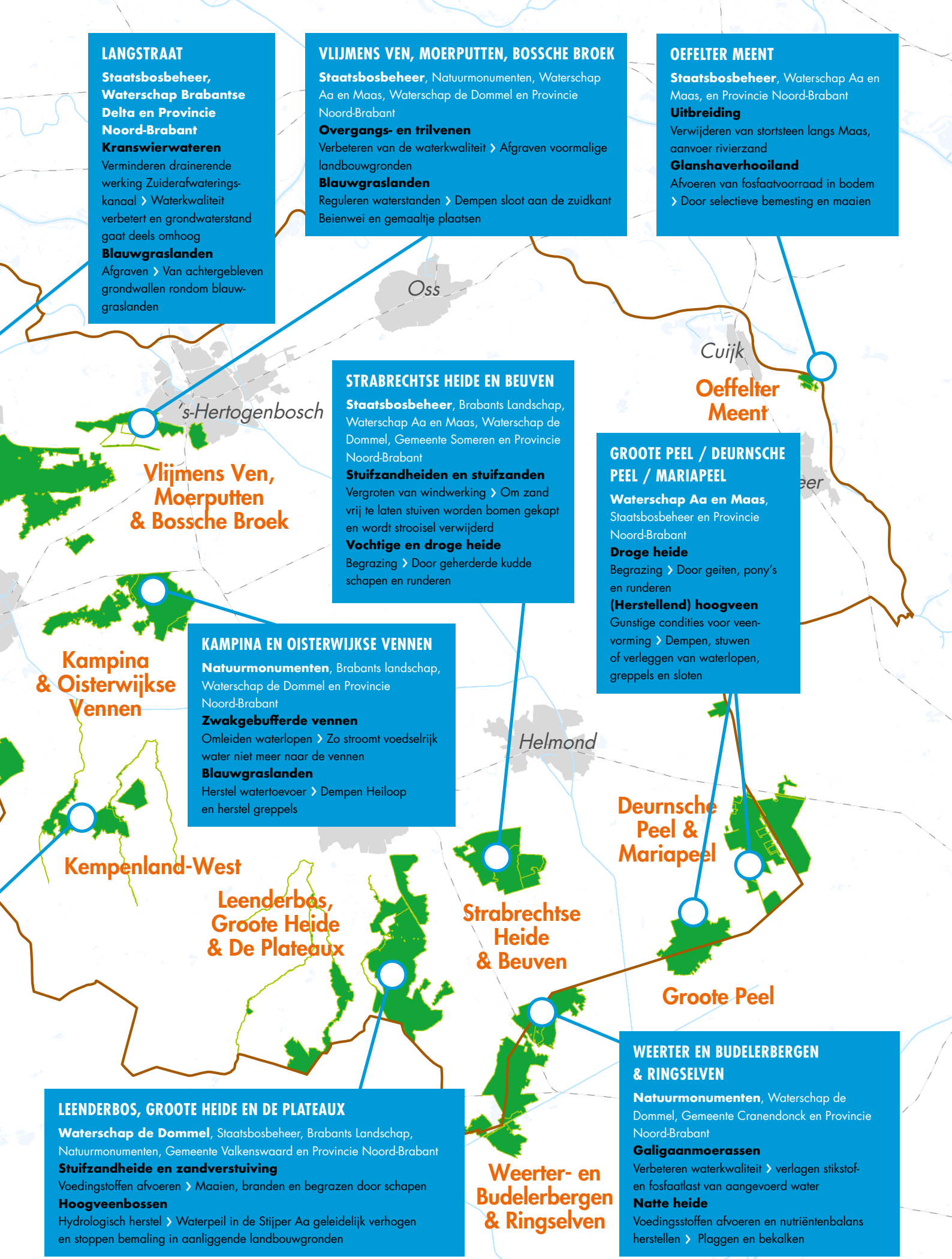

LANGSTRAAT

Staatsbosbeheer, Waterschap Brabantse Delta en Provincie Noord-Brabant

Kranswierwateren
Verminderen drainerende werking Zuiderafwaterings-kanaal › Waterkwaliteit verbetert en grondwaterstand gaat deels omhoog

Blauwgraslanden
Afgraven › Van achtergebleven grondwallen rondom blauw-graslanden

VLIJMENS VEN, MOERPUTTEN, BOSSCHE BROEK

Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Waterschap Aa en Maas, Waterschap de Dommel en Provincie Noord-Brabant

Overgangs- en trilvenen
Verbeteren van de waterkwaliteit › Afgraven voormalige landbouwgronden

Blauwgraslanden
Reguleren waterstanden › Dempen sloot aan de zuidkant Beienwei en gemaaltje plaatsen

OEFELTER MEENT

Staatsbosbeheer, Waterschap Aa en Maas, en Provincie Noord-Brabant

Uitbreiding
Verwijderen van stortsteen langs Maas, aanvoer rivierzand

Glanshaverhooiland
Afvoeren van fosfaatvoorraad in bodem › Door selectieve bemesting en maaien

STRABRECHTSE HEIDE EN BEUVEN

Staatsbosbeheer, Brabants Landschap, Waterschap Aa en Maas, Waterschap de Dommel, Gemeente Someren en Provincie Noord-Brabant

Stuifzandheiden en stuifzanden
Vergroten van windwerking › Om zand vrij te laten stuiven worden bomen gekapt en wordt strooisel verwijderd

Vochtige en droge heide
Begrazing › Door geherderde kudde schapen en runderen

GROOTE PEEL / DEURNSCHE PEEL / MARIAPEEL

Waterschap Aa en Maas, Staatsbosbeheer en Provincie Noord-Brabant

Droge heide
Begrazing › Door geiten, pony's en runderen

(Herstellend) hoogveen
Gunstige condities voor veen-vorming › Dempen, stuwen of verleggen van waterlopen, greppels en sloten

KAMPINA EN OISTERWIJKSE VENNEN

Natuurmonumenten, Brabants landschap, Waterschap de Dommel en Provincie Noord-Brabant

Zwakgebufferde vennen
Omleiden waterlopen › Zo stroomt voedselrijk water niet meer naar de vennen

Blauwgraslanden
Herstel watertoevoer › Dempen Heiloop en herstel greppels

LEENDERBOS, GROOTE HEIDE EN DE PLATEAUX

Waterschap de Dommel, Staatsbosbeheer, Brabants Landschap, Natuurmonumenten, Gemeente Valkenswaard en Provincie Noord-Brabant

Stuifzandheide en zandverstuiving
Voedingstoffen afvoeren › Maaien, branden en begrazen door schapen

Hoogveenbossen
Hydrologisch herstel › Waterpeil in de Stijper Aa geleidelijk verhogen en stoppen bemaling in aanliggende landbouwgronden

WEERTER EN BUDELERBERGEN & RINGSELVEN

Natuurmonumenten, Waterschap de Dommel, Gemeente Cranendonck en Provincie Noord-Brabant

Galigaanmoerassen
Verbeteren waterkwaliteit › verlagen stikstof- en fosfaatlast van aangevoerd water

Natte heide
Voedingsstoffen afvoeren en nutriëntenbalans herstellen › Plaggen en bekalken

De genoemde voorbeelden zijn illustratief en geven geen volledig beeld van de maatregelen die per gebied worden uitgevoerd. Kijk voor alle maatregelen in het beheerplan van het betreffende gebied.

MEER INFORMATIE

Kijk voor meer informatie over Natura 2000 en gerelateerde onderwerpen:

- Natura 2000 algemeen: **www.natura2000.nl**
- Natura 2000 en beschermde natuur in Brabant: **brabant.nl/natura2000**
- Vergunningen, toezicht en handhaving: **www.odbn.nl**
- Programma Aanpak Stikstof: **brabant.nl/pas**, **pas.natura2000.nl** en **pas.bij12.nl**

Voor meer informatie over de uitvoering van de PAS in een specifiek gebied, adviseren we u contact te zoeken met de uitvoerende partij, zoals te vinden in de kaart.

mei 2019